

STUDIA
BIAŁORUTENISTYCZNE
19

UMCS

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

Siergiej Kowalow

ZASTĘPCA REDAKTORA/VICE EDITORS

Jadwiga Kozłowska-Doda

Dariusz Tarasiuk

CZŁONEK ZESPOŁU REDAKCYJNEGO/ MEMBERS OF THE EDITORIAL TEAM

Alena Markova (Charles University, Prague, Czechia)

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

Aksana Biazlepkina-Charniakievich (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

Hermann Bieder (University of Salzburg, Austria)

Joanna Gierowska-Kaławur (Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland)

Joern Happel (Helmut Schmidt University in Hamburg, Germany)

Gun-Britt Kohler (Carl von Ossietzky University of Oldenburg, Germany)

Natália Meselmi (Constantine the Philosopher University in Nitra, Slovakia)

Marion Rutz (University of Potsdam, Germany)

Michał Sajewicz (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)

Wojciech Śleszyński (University of Białystok, Poland)

Elżbieta Smułkowa (University of Warsaw, Poland)

Siarhiej Tokc (Belarusian Institute of Law, Grodno Branch, Belarus)

Tatsiana Valodzina (National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)

UMCS

WYDAWNICTWO

STUDIA BIAŁORUTENISTYCZNE 19

Redakcja naukowa

SIERGIEJ KOWALOW
JADWIGA KOZŁOWSKA-DODA
DARIUSZ TARASIUŁ

Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Lista recenzentów / Reviewer List 2025

Dejan Ajdačić (University of Gdańsk, Poland), Andrzej Buczyło (Institute of History, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland), Lilia Cítko (University of Białystok, Poland), Piotr Cichoracki (University of Wrocław, Poland), Aksana Danilchyk (Belarus), Halina Flikop-Svita (National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus), Joanna Getka (University of Warsaw, Poland), Ewa Golachowska (Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland), Siarhiej Hruntoŭ (National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus), Roman Jurkowski (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland), Anna Kretschmer (University of Vienna, Austria), Uladzimir Lobach (Belarus), Maksim Makarau (Belarus), Olga Mastianica (Lithuanian Institute of History, Vilnius, Lithuania), Zhanna Nekrashevich-Karotkaja (Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland), Dorota Pazio-Wlazłowska (Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland), Oleh Razyhrayev (Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraina), Albina Siemianchuk (Belarus), Żanna Śladkiewicz (University of Gdańsk, Poland), Włodzimierz Wysoczański (University of Wrocław, Poland).

Czasopismo wydawane jest online i jest dostępne na stronie

<https://journals.umcs.pl/sb/index>

The journal is published in the online version

which is available at <https://journals.umcs.pl/sb/index>

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne online w międzynarodowej bazie danych

„The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Summaries of published articles are available online in the international database

„The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Informacje o dacie zgłoszenia i publikacji artykułów znajdują się na stronie internetowej

„Studia Białorusnistyczne” w metadanych artykułów.

Information about the dates of article submission and publication can be found

on the webpage of „Studia Białorusnistyczne” in the article’s metadata section

REDAKCJA JĘZYKOWA/EDITING

Jadwiga Doda-Kozłowska (język białoruski)

Marharyta Svirydava (język angielski)

SKŁAD/TYPESETTING

Wojciech Olech

© WYDAWNICTWO UMCS, LUBLIN 2025

ISSN: 1898-0457

e-ISSN: 2449-8270

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

20-031 Lublin, ul. I. Radziszewskiego 11, tel. 81 537 53 04

www.wydawnictwo.umcs.eu

e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

Dział Handlowy

tel./fax 81 537 53 02

Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu

e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Table of contents / Spis treści

I. HISTORY, CULTURE AND SOCIOLOGY / HISTORIA, KULTURA I SOCJOLOGIA

Raisa Ziariuk

“Употребление пива кажется для них необходимостью”. Роля алкаголю ў жыцці каталіцкіх манаскіх супольнасцей на беларуска-літоўскіх землях у канцы XVIII–XIX стст. 9

Viachaslau Shved

У цені Марылі Верашчакі (Путкамер): Караліна Кавальская – муза Адама Міцкевіча 29

Ela Kalkouskaya

Рэпрэзентацыя смерці ў жывапісе Цэнтральнай, Паўночнай Еўропы і Беларусі канца XIX – пачатку XX стагоддзяў 41

Jerzy Grzybowski

Міędzy dwoma totalitaryzmami. Memoriały mniejszości białoruskiej na Łotwie do sowieckich i niemieckich władz okupacyjnych z lat 1940 i 1941 61

II. LITERARY STUDIES / LITERATUROZNAWSTWO

Tatiana Shakhmatova

Немцевич и Грибоедов: споры о польско-беларусском сюжете в творческой предыстории пьесы “Горе от ума” 81

Mikalaj Chaustowicz

Загадка дыктэрыікі “Кручаная баба” 97

Inna Kalita

Абразок у святле традыцыі пераемнасці: ад Змітрака Бядулі да Юркі Максімчыка 117

Dmitry Ermalovich-Dashchynski

“Тихий шорох уходящих шагов” Дмитрия Богославского в беларусском и украинском театрах 137

Alena Lepishava

Неконвенциональная стратегия эстетической интерпретации войны в белорусской драматургии 2000–2020-х годов 149

III. LINGUISTICS / JĘZYKOZNAWSTWO

Andrei Zinkevich

The Linguistic Policy of the German Occupation Authorities in Belarus during the First and Second World Wars 169

Alena Rudenka

Концепт РОДИНА в языковой картине мира белорусов: история номинаций и системные данные 189

Nadzieja Shakun

Пакаленне зумераў і беларуская мова 207

Nadzeya Kakhnovich

Старабеларуская *цнота* на фоне польскай мовы XVI–XVII стст. 227

REVIEWS / RECENZJE

Hanna Mikhalchuk

Погребняк Олена, *Новітня білоруська література у взаєминах з українською літературою: навчальний посібник*, Бланк-Прес, Київ 2023, 384 с. 249

Małgorzata Ostrówka

Wrażliwy człowiek, wielki patriota, utalentowany pisarz: Bartosz Bajków, Diana Maksimiuk, *Florian Czarnyszewicz. Los człowieka*, tom 1, *Znad Berezyny nad La Platę 1900–1955*, Wydawnictwa Instytutu Pamięci Narodowej, Białystok 2024, s. 696 259

IN MEMORIAM

Volha Tratsiak

In memoriam Прафесар Мікалай Цімашук 267